

TORONTÁI

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becekerek, Obiliteva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becekerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Az előfizetés ára: Egész évre 180 D Negyedévre 45 D Félévre 90 D Havonta 15 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 75 para

Allomás előtt.

A magyarság, élén a magyar-párt vezetésével, tövises, nehéz útján az első állomás felé érkezik. A kormány napokon át folytatott tárgyalások eredménye az, hogy a magyar állampolgárok minden valószínűség szerint részt vesznek a márciusi választásokon és ezzel a valóságban is bekapcsolódnak a politikai életbe. A kormánnyal való tárgyalások során a magyar-párt kiküldöttjei az adott helyzettel számoltak és komoly, alapos mérlegeléssel latba vetettek minden körülményt, amelynek a magyarság sorsdöntő óráiban jelentősége lehet. Számoltak a magyarság eddigi jogtalan állapotával, azzal a mérhetetlen hátránnyal, amely a magyarság óhajainak, jogos kívánságainak visszhangtalansága folytán a magyar tömegeket érte. Tisztán látták maguk előtt a jövő sivárságát minden küzdelem meddőségét, ha a magyarság a választások előtti kritikusi időben újból a választói névjegyzékből kimarad és helyébe még hosszú éveken át ájult tehetetlenségben a jogfosztottak indexén szerepel. És mindenben egyedül és kizárólag a magyarság érdekeit tartva szem előtt, tárgyalásai során, elhatározásainak nehéz perceiben mély és alapos megfontoltsággal a lehetőségekhez, az adott viszonyokhoz szabta minden szavát és minden mozdulatát.

A politika útját ma és mindenkor a lehetőség és a szükségszerűség mértéki és rossz szolgálatot tesz az ügynek az a politikus, aki érzelmi momentumok vagy a temperamentum szeszélyes sugallata szerint akar elhatározásokhoz jutni és nem látja állandóan maga előtt azokat a határokat, amelyek között óvatosan és nagy körültekintéssel célhoz akar érni. A politika nem önéél, hanem eszköz, nagyobb feladatok megvalósítására. És éppen ezért hamis prófétának bizonyult az, aki olesó kritizálással a célhoz vezető uton meg akarja állítani a megindulót, aki végig a hosszú uton minden lépést külön könnyű bírálat tárgyává akar tenni és ilyképpen akarja megnehezíteni a verejtékes, fáradságos ut megtételét.

A magyar párt vezetősége minden igaztalan gáncoskodás dacára

emelt fővel vallhatja magáról, hogy felelőssége tudatában minden lépésnél a magyarság érdekeit látja maga előtt és hogy hivebben, lelkiismeretesebben, a körülmények adottságával számolva, nehéz misszióját másképpen betölteni nem lehet. Ebben az önzetlen nehéz munkájában az egész egyetemes ma-

gyarságot zárt sorokban maga mögött érzi és egy pillanatra sem kétkedik abban, hogy a magyarság higgadt tömegei megértéssel és zavartalan bizalommal értékelik és megbecsülik a magyarság szebb jövőjeért, boldogulásáért vívott kemény küzdelmet.

Készülnek a jelölőlisták

Beograd, jan. 22.

A képviselői választások előkészítésével foglalkozó állami bizottság nagyjából már befejezte a fontosabb ügyek megtárgyalását, az anyagot jórészt már teljesen elkészítette, úgy hogy most csak kisebb kérdések várnak megoldásra. Így többek között a választókerületek és járások jelöltjeinek összeállítása van még hátra, amelynek munkája rövid időn belül szintén elkészül. Az állami bizottság ugyanis felhívta a pártokat, hogy nyújtsák be a legközelebbi időn belül jelöltjeik névsorát tartalmazó jegyzéküket.

A pártok most sietve összeállítják a jelölő listákat. A radikálisok Beogradban Pasity Nikolát kívánják megnyerni listavezetőnek. A demokraták beogradi listavezetője Davidovity Ljuba lesz. A szocialisták — hír szerint — Kosanin egyetemi tanárt jelölik vezető helyre. A köztársaságiak két komoly kandidátust említenek. Sztejanovity Ljubát és Zsuljovity Jovant, hogy ki kerül

kettőjük közül a lista élére, ma még bizonytalan.

A radikálisok most erősen készülődnek a Skopljében tartandó nagygyűlésre, amelyen Pasity Nikola és Miletity Krszta pártvezér is részt vesz. Ezen a gyűlésen a délszerbiai muzulmánok csatlakozása is szónyegre kerül.

A vajdasági hadirokkantak és dobrovoljácok tegnap tartották meg Novi Sadon régóta hirdetett gyűlésüket, amelyen politikai állásfoglalásokról döntöttek. Az értekezleten szóváltatták a radikálisok és demokraták ajánlásait a választási paktumra, hosszú vita után azonban elhatározták, hogy egyiket sem fogadják el, mert nem nyújt elég garanciát az ígéretek betartására. A párt bizottságot választott, azzal a megbízatással, hogy kezdje meg mindkét párttal az érdemleges tárgyalásokat.

A novisadi kerület demokrata listavezetőjét tegnap választották meg. Egyhangú lelkesedéssel Dungserszki Gyókat jelölték vezető helyre.

Döntőbiróság elé vigyék a Ruhr-ügyet.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Düsseldorf, jan. 22.

A Ruhr-vidék szakszervezetei huszonkettedikétől elhatározták, hogy a vasut, fémipar, bányász-sztrájkot ki fogják mondani.

London, jan. 22.

Macdonald egy glasgovi ülésen azt kívánta, hogy a Ruhr-akció kérdését vigyék döntőbiróság elé és azt követelte, hogy az angol megszálló csapatokat azonnal vonják vissza.

TÖZSDE

Január 22.

Beograd. (Zárlat.) London 529, Páris 729, Newyork 11120, Genf 2250, Milano 52780, Prága 320, Berlin 060, Wien 01650, Bukarest 57, Szófia 70, Budapest 425, Amsterdam 43, Bruxelles 680.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 00250, Hollandia 212, Newyork 53575, London 2494, Páris 3445, Milano 2545, Prága 1490, Budapest 02025, Beograd 380, Bukarest 275, Varsó 0018750, Wien 00075, bélyegzett 00076.

Budapest. (Zárlat.) Dinár 19, Márka 13, Lei 1350, Font 12350, Lira 125-50, Francia frank 172, Sokol 74, Lengyel márka 9.

A Ruhr-vidék megszállása

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, jan. 22.

Thysson és a többi letartóztatott banyaigazgatók letartóztatásuk ellen felfolyamodtak. Családjaiknak hirt nem adhatnak. Az üldözések miatt több helyen sztrájk van kitörőben. Pfalzban a franciák a pénzügyigazgatót, a vasutigazgatót, Dortmundban pedig a fővámgazgatót és tisztviseleit letartóztatták, sőt fehérenemüket, ruháikat elvették.

Berlin, jan. 22.

A birodalmi pénzügyminiszter utasítást adott, hogy az adók, vá-mok csak a német pénztáraknak fizethetők. Elvárja, hogy németek a megszálló hatalmak alatti pénztárakba nem teljesítsenek befizetéseket.

Visszaalították a régi vonatközlekedést.

Megszüntették a korlátozásokat.

A „Torontál” tudósítójától.

Becekerek, jan. 23.

A pénteken egész napot át tartó nagy hóvihár miatt, mint ismeretes, forgalmi korlátozásokat léptettek életbe. A főbb vonalakon, így többek között Subotica, Panesevo, Vrsac és Dzsombolj felé több vonatjáratot beszüntettek. Coka és Đala között pedig egyáltalában nem volt vonatközlekedés.

A becekereki forgalmi főnökség részéről minden intézkedés megtörtént, hogy a pályatesteket a lehetőséghez képest rendbehozzák, a havat eltakarítsák, egyszóval, hogy a rendes forgalom részére újra teljes mértékben használhatóvá tegyék. Ez a munkájuk tegnapi sikerült is. A kiküldött munkások elvégezték megbízatásukat, mindenféle bejárták a vonalakat és teljes mértékben rendbehozták azokat.

A forgalmi főnökség — mintán most már semmi akadály nem állt ennek útjában — tegnap délután rendeletet adott ki, melyben elmondja, hogy hétfőn éjjeli 12 órakor megszűnik minden korlátozás és újra életbelép a menetrendszerinti közlekedés.

A régi rendet pontban éjfélkor életbeléptették a becekereki két vasutállomáson is, ahol a mai nap folyamán már el is indították a három napon át szünetelt vonatjáratokat.

Tíz község kap Becskerekét villanyt.

Költségvetési előirányzatot kértek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A beeskereki villamtelep reorganizációjának munkája a befejezéshez közeledik. Lange és Társa budapesti vállalkozó mérnökei, szakemberei már hónapok óta dolgoznak az üzem megjavításán, munkájuk azonban már annyira előrehaladott, hogy a jelek után ítélve, már két hónap múlva elkészülnek megbízatásukkal.

A villamtelep berendezését, gépeit teljesen átalakították, gyökeresen megjavították és a szükséghez képest modernizálták az üzemet. Részint új gépeket szereltek fel, részint meg a pótlásra szoruló gépalkatrészeket újakkal pótolták. A villanygyár jelenleg olyan állapotban van, hogy zavaralan működése biztosítva van.

A város vezetősége már régebben azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a huszonöt kilométer körzeten belül eső községeket villannyal látja el. A város emiatt körlevelet intézett a községekhez, amelyben felszólítja azokat, hogy ha igényt tartanak villanyra, jelentsék be mielőbb ezen szándékukat.

A város felhívása eredménnyel is járt, amennyiben tegnapig tíz község jelentette be igényét. A környező községek közül Écska, Lukácsfalva, Aradác, Elemér, Melence, Orlovát, Tomasovác, Bégafo, Katalinfalva és Bega Sveti Djuradj kérte a villany bevezetését. Együttal költségvetési előirányzatot kértek, hogy a községi képviselőtestület megszavazza a szükséges összeget.

A városi főmérnök betegsége miatt, némiképpen halasztást szenved az ügy. Amint azonban felgyógyul, elkészíti a kiadási előirányzatot s aszerint állapítja meg a községre eső összeg nagyságát.

Felvették a becskerekeli németeket a választói névjegyzékbe.

Ezertizenöt a német választók száma.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A németek választójoga ügyében ismertettük a belügyminisztérium távirati rendelkezését, amelyben utólagos felvételre utasítja a hatóságokat. A rendelkezésnek megfelelően a városnál megtették a kellő intézkedéseket, hogy a beírásokat a megszabott határidőn belül befejezhessék.

A városi jegyzői hivatalban már napok óta lázas munka folyik. Az utólagos felvételt kérő szláv kérvényező ügyének felülvizsgálása után megfelelően kiigazították a jegyzékeket. A szerb, horvát és szlovén nemzetiségűek után a magyarpárti jegyzéket vették munkába, amelyen a város magyar nemzeti

ségű választói voltak bevezetve. A névjegyzék alapján felülvizsgálták a bejelentett magyar választók adatait s megállapították a választójogosultságot, illetve, hogy az illető megfelel-e az alkotmány és a választásokról szóló törvény előírásainak.

A magyarok listája körüli munkálátokat tegnap véglegesen befejezték. Tegnap rávezették a sorszámozást s így most már teljesen elkészültek a jegyzékek. A magyar szavazók száma jelenleg már pontosan megállapítható. Becskereknek esze-

rint háromezer és hetvenöt választójogosult magyar nemzetiségű állampolgára van.

A német szavazókat, amelyeknek száma ezertizenöt, a mai nap folyamán veszik fel a választói névjegyzékbe.

A felvételét kérelmező háromszázhusz zsidó nemzetiségű választó utólagos beírása már megtörtént.

Még néhány munkás bevezetése van hátra s ezzel a németek listája véglegesen elkészült. A jelek után ítélve a listán körülbelül nyolcezer név fog szerepelni.

HIREK

Jan. 24.

1712-ben szül. Poroszország hatalmának megteremtője, Nagy Frigyes.

Letartóztatták Jevgyevity Dobroszlávot. Novi Sadról jelentik, hogy Jevgyevity Dobroszlávot, a Vidovdan szerkesztőjét és az Or Ju Na novisadi szervezetének vezetőjét a rendőség letartóztatta. A letartóztatást a „Délbaeska” című lap szerkesztőségének ismételt megtámadásával hozták kapcsolatba, mely alkalommal Slezák Ferenc dr. felelős szerkesztőn életveszélyes, Tomán Sándor és Pupics Ottó munkatársakon pedig súlyos sebesüléseket ejtettek. A novisadi nacionalisták tegnap tiltakozó gyűlést tartottak, amelyen követelték Jevgyevity szabadlábra helyezését.

Öngyilkosság. Petrov Tósa 66 éves botosi földmives tegnap éjjel a padláson felakasztotta magát. Mire hozzátartozói megtalálták, már beállt a halál. Petrov betegsége miatt vált meg az élettől.

A rappalói és sanmargaretei egyezmény ratifikálása. Beogradból jelenti tudósítónk: A „Tribuna” értesülése szerint az olasz parlament február 6-iki ülésén ratifikálja a rappalói és sanmargaretei szerződést.

Kilakoltatták a berlini SHS követséget. A „Politika” írja, hogy a berlini SHS követséget Augsburger utcai új otthonából a háztulajdonos kilakoltatta, mert a követség nem vette tudomásul a bérnek kétszázfrankról háromszázra való felemelését. Emiatt a tulajdonos az utcára rakta ki a követség butorzatát. A külügyminiszter közbelépésére aztán a követség visszaköltözhetett a kibérelt lakásba.

Új okmánybélyegek. A napokban új okmánybélyegek kerülnek forgalomba öt, tíz, tizenöt, husz és ötven para, egy, két, három, öt, tíz, husz, ötven, száz, kétszázötven és ezer dinár értékben. A játékkártyák részére különleges 50 dináros bélyegek készülnek. A jelenlegi okmánybélyegek január 31-ikéig maradnak forgalomban. Április 31-ikéig azonban becserelelhetők bármely állami pénztárnál.

Akik meguntak élni . . . Beogradból jelenti tudósítónk: A Kalimegdán sétaterén tegnap egy elegánsan öltözött fiatalembert holtan találtak az út szélén. A rendőség megállapította, hogy Kuzmankovity Radovannak hívják, egyetemi hallgató s azért mérgezte meg magát, mert félt, hogy egy beogradi cég kárára elkövetett ötvenezer dináros sikkasztása napvilágra kerül. — Ugyancsak öngyilkosság történt tegnap Zagrebban, ahol Sztancsity Iván szabósegéd a legforgalmasabb utcán, az Ilícán egy sebesen haladó villamos elé vetette magát. Sztancsityot a kocsis felismerhetetlenségig összeroncoltta.

Kinevezés. Az Adriai Biztosító Társulat (Jadransko) Deák Zoltánt a velikakikindai főügynökség titkárává, Jermovies Jenőt pedig a velikibeeskerekeli vezérügynökség másodtitkárává kinevezte.

A február 3-iki dátum iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Világvárosi látványosság készül a színházban, ahol ezen a napon nagy zártkörű álarcosbál lesz. Pazar pompájúnak ígérkezik ez a mulatság, amely kétségtelenül az idény legnagyobb szenzációja lesz. A belépőjegyet csak a meghívón lévő szelvények egyikével lehet majd megváltani, éppen azért, aki tévedésből nem kapott volna meghívót, a rendezőségtől kérjen. A rendezőség élén Juhász Ferenc főrendezővel mindent elkövet, hogy a mulatság minél fényesebb, ötletesebb és művészebb legyen.

Szalóniki — szabad szerb kikötő. Athénből jelenti tudósítónk: Balugdsity Zsivoin athéni SHS követ átnyújtotta az SHS kormányának a szalóniki szabad szerb kikötőre vonatkozó jegyzékét Aleksandries görög külügyminiszternek. A görög kormány ebben az ügyben bizottságot fog delegálni.

A Székely—Kálmán-hangverseny, amelyet közbejött akadályok miatt decemberben elhalasztottak, február elején tartják meg. Akik annakidején előjegyezték helyüket erre a hangversenyre, kéretnek, hogy január 30-ikáig Mangoldnál közöljék, hogy megtartják-e helyüket, hogy a rendezőség a jegyekkel aztán rendelkezeshessék.

A Limonádé ezredes előadásaira jegyek előjegyezhetők a „Torontál” szerkesztőségében reggel 9 órától este 8 óráig. Előadások 26., 28. és 29-én este és 28-ikán, vasárnap délután.

Előadás a hipnózisról és szuggesztióról. Dr. Dumity Ljubomir aliami fűrdőorvos a közeljövőben előadást tart Beeskerekén a hipnózisról és szuggesztióról, melyet a város fog megrendezni a színházban. Az előadás első része ismertetés, a második része pedig mutatványos. Az érdekes előadás főbb pontjai a hipnózisról és reflexekről, a szuggesztió, a szuggesztió és Darwin teóriája, szuggesztív hatás az ébrenlévő emberre, autósuggesztió, tömegszuggesztió, raport hipnotikus álomban, a hipnózis különféle fokai, autohipnózis, gyógykezelés hipnózissal stb. A tudományos, de könnyen érthető felolvasáson és a médiumon folytatott kísérletezés bemutatásán alacsony belépődíjak lefizetése ellenében mindenki részt vehet. Dumity dr., aki e téren kiváló specialista, teljesen díjtalanul tartja előadását. A befolyó tiszta jövedelmet a tüdőbetegségek ellen küzdő liga javára fordítják.

A „Sólyom”-asztaltársaság szerdán este fél 6 órakor választmányi ülést tart a Sólyom-féle vendéglőben. Tárty: több fontos ügy megbeszélése.

A munkanélküliség számokban. Prágából jelenti tudósítónk: 1922. év decemberében a népjóléti minisztérium statisztikája szerint 141 ezer munkanélkülinek fizették ki a munkanélküli segélyt a köztársaság területén. Ezek közül 97 000 férfi és 44 000 nő. A munkanélküliek családtagjainak száma 127 000 Csehországban 102 800, Morvaországban és Sziléziában 27 400, Szlovénországban és Ruszinszókban 10 800 munkanélküli van. A vállalatok 80 900 személynek és 39 000 csalágtagnak adtak munkanélküli segélyt. Novemberben a munkanélküliek száma 113 500 volt.

Pusztulnak az eszkimók Az északi vidékről visszatért angol misszió tagjai — mint Londonból írják — az eszkimók közt pusztító valamely rejtélyes járványról adnak hírt. Nagy vidékeken, ahol néhány esztendővel előbb még sűrű népesség volt, teljesen kipusztult a lakosság. A többi közt a Labrador-tengerparton ma már mindössze csak 2000 eszkimó él.

A Panorama heti képeslap bizománya, Léway Nándor közli, hogy a Panorama jelenlegi ára 5 dinár, ennél többet az árusítók nem kérhetnek a közönségtől.

A gépészek és fűtők vizsgája. A becskerekeli vizsgáztató-bizottság értesítése szerint a gőzkazánfűtők és gépészek legközelebbi vizsgáit január 29-ikén tartják meg. Vizsgáztatási kérvényeket „Inspekcija Parnih Kotlova. Beeskerek” címre kell küldeni.

Próbálja meg!

A már használhatatlan vagy rossz **írógépét** javításra nekem átadni. A teljesen rossz gépet átdolgozom **új gépé.**

Hiányzó és kopott részeket eredeti új részekkel pótlom. Garanciát vállalok.

VADON JÓZSEF, Vojvode Putnika (Alkotmány) u. 8.

330 orosz ujság. Egy berlini lap statisztikát közöl az Oroszországban megjelenő ujságokról. Ezek szerint egész Oroszországban 330 lap jelenik meg orosz nyelven napi egy millió példányban.

Különös rablóhistoria. Temesvárról jelentik: Dorna Vatrán egy paraszt a vásáron eladott egy tehenet s egy borjut 3000 leiert. A vásárnak tanuja volt a csendőrs parancsnoka is. Másnap éjjel a paraszt házat három kormos arcu rabló támadta meg s a paraszt töltött fegyverével az ágy alá menekült, felesége pedig beeresztette a rablókat. Az asszony kiadott nekik 3000 leit, majd midőn többet követeltek, a szomszéd szobába ment velük s ott még 1200 leit adott át. Mire onnan visszajöttek, a paraszt kibujt az ágy alól és hirtelen agyonlőtt két rablót. A harmadiknak sikerült megszöknie. A paraszt erre a csendőrségre ment jelentést tenni, de az őrs helyiségét zárva találta s csak másnap került elő egy csendőr, aki azt mondta, hogy egyedül lévén, nem mehet vele. Erre a paraszt a községi elöljáróságon tett jelentést s a bíró el is ment vele a házhoz. Nagy meglepetésére megállapította, hogy az egyik megölt rabló nő és pedig az őrsparancsnok felesége, a másik pedig maga az őrsparancsnok, aki a vásárnál is jelen volt. A harmadik rabló kilétét nem tudták megállapítani, de egy csendőrt le tartóztattak, még pedig azt, aki egyedül volt másnap az őrségen, mert azt gyanítják, hogy részt vett a rablásban. Az eset érthető izgalmat keltett.

Kossuth Lajos volt titkára meghalt. Bratislavából jelentik, hogy Gunszt Bertalan, az Általános Magnezzitársaság elnöke 63 éves korában meghalt. Gunszt egy ideig Kossuth Lajos titkára volt. 1879-ben foglalta el ezt az állást és segítségére volt Kossuthnak az „Irataim az emigrációból” c. munka kiadásánál. Párisból azután Londonba költözött, ahol a Reuter-ügynökség parlamenti tudósítója volt. Ezalatt az idő alatt állandó levelezésben állt Kossuthtal, aki nagyon szerette volt titkárát. A nagy politikus halálakor Gunszt Kossuth fia mellett haladt a temetési menetben. Kossuth egyébként Gunszt fiának keresztapását is elvállalta.

Ismét feltörték Moltke koporsóját. Körülbelül két évvel ezelőtt történt, hogy a Moltke-családnak, a kreisauai temetőben levő sírboltjába betörők hatoltak be, hogy elrabolják azokat az értékes holmikát, érdemjeleket, kardot stb., amelyeket Moltkeval, az 1870-iki francia-nemet háború vezérkari főnökének holttestével együtt a koporsójába helyeztek. A betörők azonban nem érték el céljukat, mert éppen akkor, amikor fessegetni kezdték Moltke koporsóját, elriasztották őket. Moltke családja okulva ezen az eseményen, kinyitatta a koporsót s az összes értékes holmit kivétette belőle. Ezt a dolgot közzé is tették a lapokban, hogy mindenki tudomást szerezzen róla. Mégis a mult heten ismét betörték a sírboltba és a rablók, akik úgy látszik, nem olvasták a Moltke-család közleményét vagy nem hittek benne, fölfeszítették Moltke koporsóját, de a hiabavaló munka után üres kézzel távoztak.

Kommunisták a szabadkőművesség ellen. Moszkvából jelentik: A kommunista kongresszuson Trockij éles támadást intézett a szabadkőművesség ellen. Kijelentette, hogy a szabadkőművesség „a proletárság leginfamisabb becsapása egy liberális allűrökkel bíró burzsoázia által”. A kongresszus elhatározta, hogy az összes kommunistáknak ki kell lépniök a szabadkőműves páholyokból, különben a pártból kizárják őket. Trockij kijelentette, hogy ez a határozat üdvös válságot fog előidézni a nyugati kommunista pártok kebelében s alkalmas arra, hogy a pártot megtisztítsa az amatőröktől és dillettánsoktól.

Zsupanság, mely csak szép időben működik. A szlovenszkói közigazgatás átalakítása, megyék eltolgatása már eddig is sok zavart, bajt és keserű humort termelt s a lehetetlen helyzetek ezután is napról-napra szaporodnak. Nem utolsó ezek között a zólyomi nagyzsupa új helyzete. Mint besztercebányai tudósítónk jelenti, a nagyzsupa hivatalai már véglegesen átköltöztek Besztercebányáról Zólyomba, az új székvárosba. Helyiségei ugyan alig vannak s a zsupán is mostanáig egy hónapos szoba ablakából örködött a megyéje fölött, de a zsupanátus mégis Zólyomba került és ott van, mert a reformot tüzzel-vassal és a lehetetlenségek minden hétféjű sárkányával szemben is meg kellett csinálni. A zólyomi nagyzsupanság tisztviselői továbbra is Besztercebányán laknak és reggel meg délután vonaton járnak be Zólyomba. Akárcsak a diágyerek, akiknek valamely közeli városban van az iskolájuk. Azzal a különbséggel, hogy a tisztviselők külön napidíjat is kapnak ezért a sétifikálásért. Az utazó hivatal körülményeiből önkéntelenül is kikivánczolják a jövő perspektíváját. És akaratlanul is gondolkunk kell azokra a napokra, amikor hófúvások lesznek a zólyomi hegyek között s egyéb viszontagságok... Amikor a vonat nem vit hűtő el a nagyzsupa tisztviselő kará-Besztercebányáról Zólyomba... Amikor a zólyomi hivatalosobák ajtaján ott csüng majd a figyelmeztetés, hogy „hófúvás miatt zárva”. Lesz nagyzsupánk, amely csak szép időben működik s jönnek szép idők, amikor illetékes helyeken mégis belátják, hogy egy nagy államterületet nem lehet a lehetetlenségek eszközeivel kormányozni. Legalább is nem sokáig.

Atutalások, hitellevelek és csekkok az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Cognac — konyak — konak. Mint ismeretes, a franciák a békeszerződésekben megtiltották, hogy idegen államokban készült borpárlatokat „cognac”-nak nevezzék, mivel az eredeti „cognac” Franciaországban készült. A magyar külügyminisztérium intervenciójára a francia kormány most megengedte, hogy a Magyarországon készült borpárlatokat magyar helyesírással „konyak”-nak írva hozzák forgalomba. A csehszlovák kormány most a francia kormányt arra kérte, hogy a csehszlovák gyárosok termékeiket „konak” néven hozhassák forgalomba.

Atutalásokat és csekk kilrásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szállé épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérgazgató 52.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Mennyi adót fizetett Beeskerek 1922-ben.

Jövőre leszálítják a pótdadót (?)

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A városi adóhivatal most készült el a mult évi statisztikájával. A kimutatás élénk képet nyújt az adóhivatal elmúlt 1922. évi működéséről, egyúttal áttekinthetővé teszi a város jövedelmét is.

A statisztika szerint az elmúlt évben a Bégán kikötő hajók díjából hatezerhatszáz dinárt, a part használati díjából (fatelepek stb.) százezerötvenegynyolc dinár 65 parát, a rövid időre bérbetett parterületek után pedig kilencezer dinárt fizettek be a városi adóhivatal pénztárába. Követvám címén folyt be a legnagyobb összeg. 1922-ben nem kevesebbet, mint nyolcszáznyolcvanhatezeröttszázhatvan dinár és kilencven parát jövedelmezett a közeget-vamadó. A közeget-vamadó száznyolcvanhat kilencvennyolc dinár hasznót hajtott a városnak. A fogasztási adó jelentékeny összeget képvisel, pontosan kétszáznegyvenegyszáz dinárt folyt be ezen a eimen. A városi jövedék kétszázhetvenkilencezer ötszáznegyvenhat dinár tizenhat para jövedelmet jelentett a mult évben. Kisebb tételeket említ fel a statisztika a szikviz és ásványviz és jég utáni adó és a mérlegilletékek gyanánt. A szikviz és ásványviz után 3250 dinárt, a jég után 13392 dinárt és mérlegilleték címén 78.236 dinár hetvenöt parát fizettek be. A kimutatás végösszege egy millió hétszázhatvan ezer kilencszázharminchárom dinár és 38 para. Ehhez az összeghez nem számítottuk hozzá a városi bélyegeken lerótt adót és illetékdíjakat, amelyek szintén jelentős összegre rúgnak. Hozzávetőleges számítás szerint Beeskerek városa egyenes adóként két millió dinárt fizet be a városi adóhivatal pénztárába.

Ha a befolyt kétmillió dinárhoz hozzávesszük a háromszázötven százalékos pótdadót, olyan végeredményhez jutunk, amit más városok is csak nagy nehézségek árán érnek el. Csakhogy míg más helyütt a pótdadó folytonos emelését forszírozzák, addig Beeskereken — igen helyesen — inkább új jövedelmi forrásokat kutattak, amelyek nem terhelik az összlakosságot, hanem csak bizonyos réteget.

A város különben rövidesen oly kedvező anyagi helyzetbe kerül, hogy a pótdadó leszálításával is foglalkozhatnak. Az ideán ugyan erre

nem kerül rá a sor, a jövő évben azonban komolyan számítják ezt a tervüket keresztülvinni. A pótdadó 1924-ben jelentékeny arányban, ötven, esetleg száz százalékkal csökkentene.

Behívják az első 1900—1902-es csoportot

A katonai parancsnokság rendelete.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A városi katonai ügyosztály tegnap átiratot kapott a katonai kerületi parancsnokságtól, amelyben felhívja az átiraton névleg leközölt 1900—1902. évfolyambeli hadköteleseket, hogy a város területét ne hagyják el, mert rövidesen katonai szolgálattételre hívják be őket. A jelek után ítélve, az említett negyvenöt hadköteles fogja megkezdeni a februári bevonulások sorát.

A katonai kerületi parancsnokság átirata a következő beeskereki hadkötelesek neveit említi meg: Gerih János, Frank Ferenc, Orbán Sándor, Szalai Dezső, Tóth Mihály, Kamráth József, Szeifert István, Kalocsai István, Winsch József, Prohászka Elek, Folb Károly, Urzó Géza, Foidl Miklós és Herbedler Miklós, 1900-ban született hadkötelesek.

Kelemen Mihály, Schwarz György, Ferdinándi István, Fekete Miklós, Molnár János, Derner Jakab 1901-es évfolyambeliek.

Ferdinándi János, Frankl Oszkár, Belicska Sándor, Schwarz József, Halai Péter, Cservenka Miklós, Weszp Imre, Grozdán Branko, Martinov Zsarkó, Milin Ljubomir, Mirkov Ljubomir, Molnár Botka Tamás, Polyák György, Szabó János, Szlavkov Radivoj, Tabascki Branko, Tócsity Dragumir, Cvejanov Radivoj, Schulz Győző, Szobosák Károly, Turinszki Milán, Turinszki Deán, Árvay Ferenc, Levaity Veszola, Cserge Antal, Stibinger Antal, Wéger Antal, Graor Szvetozár, Csurcsin Dusan és Csurcsin Voin 1902-es évfolyambeliek.

Az említett hadkötelesek valamennyien a tüzérseghez, lovassághoz és a segédesapatokhoz nyerték beosztást.

Rekvirál a lakásbizottság.

Elsősorban a vagonlakókat juttatják lakáshoz.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A lakásinség még ma is éppen úgy kísért, mint évekkel ezelőtt. Hogy ma már nincsenek tele a lakások lakásnéküliek sírámaival, az utóára kitettek panaszaival, annak egyedüli oka csak az, hogy az újságíró elfasult a megszokottá vált lakásesemények iránt. Ma már nem szenzáció az istállóban, felszerben, lakó család s nem újdonság, hogy valamelyik házaspár az utcán ültette fel nyájas otthonát. Az arra menők még megcsóválják fejüket, még felháborító szavakat tudnak mondani, ezzel aztán véget is ért az együttérzés — napirendre térnek fejlette.

A lakáshivatal vezetője, Grubity Andrea dr. városi főjegyző most gyökeres módon, radikális eszközökkel akarja enyhíteni a lakásinséget. A lakásbizottsággal a közel jövő-

ben végig járja a várost, a szükségletnél nagyobb lakásokból pedig lefoglaltat szobákat azok részére, akik arra leginkább rászorulnak.

A requirálásokkal kapcsolatban a lefoglaltatási eljárásra vonatkozólag Grubity Andrea dr.-től bővebb információt kértünk. Grubity dr. kijelentette, hogy a lakástörvény megengedi a lakásrequirálásokat, hogyha indokolt esetben történik. Mindenesetre óvatos eljárást követnek a szobák lefoglalásánál. Tekintetbe veszik a fennforgó körülményeket, a családtagok számát stb. és csak az indokolt esetben requirálják a felesleges helyiségeket. A lakáshivatal birtokába kerülő lakásokat elsősorban a vagonlakók és állami tisztviselők kapják.

Grubity Andrea dr. ebben a tárgyhban ma délutánra gyűlést hívott össze, amelyen a huszonnégy tagú lakásbizottsággal megbeszéli a lakásinség enyhítésének módját és lehetőségét.

Hetvenöt métermázsas jeget gyárt a jéggyár.

Elkészültek a reorganizációval.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 23.

A városi jéggyár javítási munkálatai teljesen befejeződtek. Az üzemet a szükséghez képest modernizálták, a gépeket gyökeresen átjavították, úgy hogy a jéggyár most már bármikor újra üzembe helyezhető. A reorganizációt oly alapos módon vezették el, hogy nagyobb zavarok esete — hacsak a véletlen közbe nem játszik — kizárt dolog.

A jéggyár, amint az idő megengedi, valószínűleg tavasz elején, megkezd munkáját. Jelenleg úgy rendezkedett be, hogy éjjel-nappal szakadatlanul folytathatja működését. Ebben az esetben három nyolcnyolc órás turnusban dolgozna.

A városi főszámvévo kijelentése szerint kimélni fogják a gépeket s szezon idején is, legfeljebb két sichtet dolgoztatnak. A jéggyár nyolc óra alatt körülbelül huszonöt métermázsas jeget gyárt, egy nap alatt tehát, tizenhat órai munkaidőt számítva, félszáz métermázsas jeget készít, ami az eddigiehez képest jelentékenyen nagyobb szám.

A jéggyár megjavításának költségei megközelítőleg egymilliókét-százezer dinart emésztettek fel. Ezt az aránylag nem is olyan túlnagy összeget a város előbb-utóbb behozza a jéggyár gyártmányaival.

A Magyar Országos Gyermekegyi Kiállítás.

„A Gyermekekért” Magyar Országos Gyermekegészségügyi Társaság, amelynek elnöke Lukács György v. b. t. i. nemzetgyűlési képviselő, már egy esztendeje több kiváló gyermekorvossal és ismert pedagógussal serényen munkálkodik azon, hogy Budapesten egy országos gyermekgyógyászati kiállítást rendezzen. A kiállítás célja és feladata, hogy a veszített háború után az állam, a társadalom, a gondolkodó és nemesebb érdeklődők figyelmét ráterelje a legfontosabb problémára: a gyermekek ügyére. Egy nemzet jövője, boldogulása teljesen attól függ,

hogyan menynyire képes egy új, egészséges, munkabíró nemzedékről gondoskodni. Nincsen, nem lehet ma fontosabb probléma, mint a gyermekkérdés. A gyermekgyógyászati kiállítás rendezői tudatában vannak a kiállítás kiváló fontosságának és ezért a tudomány, a kultúra minden eszközeivel kívánja, akarja felölelni a gyermekkérdés elméleti és gyakorlati megoldását. A gyermekgyógyászati kiállítás sikere érdekében Budapest társadalmának színe-java, politikai párt, felekezeti különbség nélkül megmozdult, hogy szolgálatába szegődjön a gyermekgyógyász.

A kiállítás június hó elején nyílik meg Budapesten, a városligeti Műcsarnokban. Kívánatos lenne, ha azt minél több szülő, tanító és orvos tekintené meg. A kiállítás, amelynek a védnökei az összes illetékes minisztériumok, a következő célokat kívánja szolgálni: Fel akarja ébreszteni az érdeklődést a gyermek iránt. Be akarja mutatni mindazokat az eredményeket, amiket a gyermeknevelés és oktatás terén elértek. Rá akar mutatni azokra a feladatokra, amelyek gyermekek egészsége érdekében szükségesnek mutatkoznak. A gyermekgyógyászati kiállítás kiterjed mindazokra a jelentőségteljes és fontos tényezőkre, amelyek az egészséges gyermek testi

épségének biztosítására és erejének fejlesztésére kívánatosak. A kiállítás bemutatja a beteg, a gyenge, az elhagyatott és védelemmel foglalkozó gyermekintézményeket. Rátereli az állam és a társadalom figyelmét a bűnös gyermekekre is, akiknek erkölcsi javítása és szociális viszonyainak rendezése elsőrendű érdek. A kiállításon részt vesznek az összes anya- és csecsemővédő testületek. Ott látjuk majd az összes meglévő gyermekkérdéseket szolgáló intézményeket. A kiállítás bemutatja a gyermekgyógyászati és a gyermekeknek a tisztaságra való nevelés eszközeit, valamint a célszerű táplálkozást. A kiállításon részt vesznek a gyermektestnedző sportokkal foglalkozó csoportok és egyesületek is. Egyszóval a kiállítás rendezőségének figyelme kiterjed minden legaprólékosabb részletre, amire a gyermeknek egészségi, nevelési és oktatási szempontból szüksége van. Nemesak a gyermek szellemi és testi fejlődését kívánja a kiállítás kellőképpen kidomborítani, de a gyermek célszerű és hasznos szórakoztatásának is akar propagandát csinálni. A magyar országos gyermekgyógyászati kiállítás igazgatóságának irodája Budapesten, IV., Sütő-utca 2. szám alatt van.

Jómenetelű festék- és fűszapkereskedés házzal együtt
a Bánát egyik nagyobb városában más vállalkozás miatt eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál 101 KORENIC PÉTER, PANČEVO.

Eladók

különféle butorok és egyéb háztartási cikkek; ugyanott egy két-esővű la „Piper” 16 os vadász-fegyver is eladó.

Somogyi-utca 1/2427. szám. 121

Egy jobb házból való 13-15 éves fiu

pikolónak

teljes ellátással és lakással felvetetik a 120

Kotárka vendéglő és étteremben.

Eladó ház

Bogorodicsina (Boldogasszony) u. 27/28. Bővebbet: Schäffer Adolf cipésmesternél, Brankovics utca 100

Révai Adolf Subotica,
Terezijina ulica 1. Telefon 551.

Ajánl vagon- és kisebb tételben szállításra elsőrendű meszet, beocsini portlandcementet és száraz, vellazott faszenet. 29

Finoman őrölt
kőszó
vagon- és kisebb tételben azonnali szállításra a legolcsóbban kapható.
GAUSZ JÁNOS
sómalom, Novi Sad, Futoski put 66. sz.
Telefonisz. 8. 31 Telefonisz. 8.

Veszünk
disznósirt
és
szalonnát

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron

Kanitz és Leipnicker,
Miletityeva u. 43. Telefonszám 27.

VRSAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTAL” részére felvesz 938

GRÖB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VRSAC.

Viseljen sok előnye miatt
PALMA

kaucsuk cipő-sarkot és cipőtalpat

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett édesanyánk

Richter Józsefné

halála alkalmából részvényt nyilatkoztunk, a temetésén való megjelenésükkel nagy fájdalmunkat enyhíteni igyekeztünk, különösen a vasuti zenekarnak és a Munkásdalárdának ezuton mondunk hálás köszönetet.

A gyászoló család.

A kladóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Keresünk

2 vagon őröképes malmunkhoz egy megbízható, németül és szerbül beszélő

főmolnárt

azonnali belépésre. Ajánlatok bizonyítványok és fizetési igények megjelölésével 123

Hansl & Schönherr Reform Gőzmalom Perlez címre küldendők.

Eladó egy üzethelyiség háztelekkel.

Bővebbet: 124

Jevremov Steván

háztulajdonosnál, Beogradska u 18

Hengerek

rovatkolását és csiszolását elvállalja és legrövidebb idő alatt elkészíti a 115

Domovinska Industrija Mlinar d. d. V. Beeskerek

Sürgöncim: Hamirt.

Telefon: 152 és 326.